

g in harde af-
woord „scheur-
dende, naar hij
ds Bos en zijn
nen, opdat zij
!) met „ons“
Van geboden

s van Ooster-
en hun booze
hen niet ge-
hun meening
r gaan sa-
ze a l i e e n
Wij noemen die
n, en zegenbe-
akten te kun-
ngtrekken, zoo-
woordje valt
ng kwijt zijn
ggekregen. Ze

Hartogh. Ze-
Maar de ma-
ten hebben ge-
geding, en zeg-
en vraag ons
het ook publi-
de synode van
met de kerk op

willigen houden
s onbroederlijk
ggeren: het
wat, en moet
stoken, ziet hij
t hij zich toe-
st hebben aan-
met ons tegen
mersfoort enz.
we hebben aan
NIETS.

elleggers onder
d afreizen om
anderen open-
modocratischen
n we het niet
en brokken op
orde van Gods
te verdonkere-
ie kan niet ree-
eren. Bedoeld
t over uit.

maar iets za-
romme wegen,
geweten: men
j hebben gewe-
lijk ook, bleef
gering van re-
jaar uit zoet
sch revisie. Wij
ynodocratischen
(en sinds vrij-
ingsformule de
ordeel is
der Gene-
eformeer-
n, ter ver-
5 en 1942
ales van 1905
el j d e n i s
moest worden).
edikant, die dit
ste ouderlingen
n we daar-
betuig in-
ar bij ieder
eid blijft
in Kbl. Ov. &
an, dat ds Bos
(wit-half-zwart
eten, wat onze
d en ongehoor-
nen), maar ook
u stuiten.

m Gods werk
(van synodo-
e volk, eenvou-
rwarren.
recht ge-

ren tot de een-
eest zoo'n le-
hep van Assen
onder het oog
te krijgen is,
g is. Laat hem
want men wil
van komt, dan
s ch i e d i s
n d h a f d
it aan gindsche
s p e c u l a-

zijn, en Oos-
gkeert, dan zal
verder degenen,
nd, zonder dat

het hen vermocht te veranderen, overlaten, met ons
zelf, aan den Rechter van hemel en aarde. Wij heb-
ben allen onze zonden, maar juist daarom mo-
gen wij geen zonde creëren om wat gedaan te krij-
gen in een weg, die niet recht is. Met diplomatie, die
schematisch opereert, is noch een staat, noch de stad
Gods ooit gebouwd. K. S.

(P.S. Dit stuk bleef verleden week liggen, K. S.)

Ook Dr J. Ridderbos zegt: neen

Wat volen verleden week (toen dr den Hartogh ds
Bos afviel in dr Ridderbos' blad) al begrepen dat ge-
beuren zou, is inmiddels geschied: ook dr J. Ridderbos
veroordeelt thans Oosterbeek. Onze vraag: wie gaf
leiding? herhalen we. Eerst aanmoedigen, „eens kij-
ken“, 'n beetje helpen, en dan, als het spelen met be-
langenspolitiek zijn wrange vruchten draagt, (wat 'n
kind had kunnen voorspellen), dan ineens een artikel
geven: „zoo kan het niet“.

Uit de watten, waarin dr Ridderbos (zoolang hij
tenminste niet schorst en afzet en „eischen“ stelt)
zijn waren pleegt te verpakken, pikken we volgende
péces de résistance op:

Er wordt toch m.i. in sterke mate een gevoel van
onzekerheid gewekt, of het met die zaak der schor-
singen wel helemaal in orde is.

Dat is geen geringe zaak.

Voor de zooveelste maal worden dan die schorsin-
gen gebagatelliseerd. Dr R. zegt: ze zijn „niet een zet-
ten buiten het koninkrijk der hemelen“. Dat is natuur-
lijk niet ter zake, omdat de beschuldiging zegt:
als ge daarbij blijft, dan.... Maar na dat bagatelli-
zeeren zegt de schrijver tegen bagatelliseeren te zijn;
en dus, moet ds Bos, hoewel eerst aangemoedigd, er-
aan gelooven; de zaak is ernstig:

Wanneer we daartoe nog geneigd mochten zijn, dan
worden we daarvan wel teruggeroepen door het artikel
van ds B. A. Bos, dat Prof. den Hartogh de vorige week
in ons blad besprak, en waarin ds Bos (ongetwijfeld
denkend aan deze conclusies) als de vrucht van Ooster-
beek tegemoet zag voorstellen op onze kerkelijke ver-
gaderingen, waarin blindling en tuchthandelingen, voor-
zover nog mogelijk, ongedaan worden gemaakt, en
daarmede „tot bekering, dat is tot vrijmaking van zon-
den wordt opgeroepen“. Het is duidelijk, dat wij dat-
gene, wat ds Bos als onze bekering tegemoet ziet, niet
kunnen verrichten in de stemming van: „nu toe dan
maar, als we maar weer bij elkaar komen“.

Het geldt hier dus een ernstige zaak.

Natuurlijk is dr Ridderbos (gematigd) dankbaar
voor de Oosterbeekse waardeering van de synodale
„bedoelingen“, (hij spreekt geen woord over de
eischen en vragen der synode, noch over de
vraag, of die van een goede, wijze, rechtvaardige wets-
regels stellende rechtelijke instantie kwamen). Maar:

Als ik echter het geheel overzie, is mijn oordeel echter,
dat onze mannen tegenover de „vrijgemaakte“ broe-
ders tenslotte al te toegeeflijk zijn geweest.

Ziehier, wat te wachten staat. De zaaksgerechtigheid
is in gevaar; Oosterbeek heeft

een oordeel gegeven, dat de zaaksgerechtigheid onzer
kerken m.i. niet geheel onaangetast laat.

Daarna komt een klacht over „eenzijdigheid“.
De laatste jaren is de vraag naar „waar of valsch“
stelselmatig gesmoord door het probleem te stellen
van: „eenzijdig of alzijdig?“ (!). Dr Ridder-
bos, ds Bos aanmoedigend, heeft eerst hem gesteund
in het laten liggen der kardinale rechts-vraag
(„waar of valsch?“), want voor die vraag is hij
bang. Doch nu het niet naar zijn zin gaat, nu kan
hij niet meer opereren met het waar-valsch-dilemma,
doch gaat evenals elke regeering die de teugels kwijt
is, klagen over „eenzijdigheid“; hoor maar:

Dit stuk maakt de indruk van grote eenzijdigheid.
De schorsingen worden door een zeer ingewikkelde
redenering (de zaken eenvoudig maken, zei ds Bos,
K.S.) min of meer dubieus gesteld — we zullen die
gronden nog onderzoeken — maar over de onzijdig-
volstrekt te veroordeelen scheuring spreekt men geen
woord van afkeuring.

Waarom heeft deze auteur niet tegelijk met ons
geroepen: ga op de stukken van '44
af? Waarom niet direct gezegd: alleende feiten?
Omdat hij bang voor de feiten is, en graag onze ge-
lederen gescheurd ziet. Maar er zijn rietstokken, die
de hand doorboren. En dan zeggen de getroffen: au!

Hoor maar:

De Oosterbeekse conferentie is naar mijn overtuiging
ontspoord; en die ontsporing zoek ik hierin, dat ze in
meerdere of mindere mate het karakter van recht-
bank heeft aangenomen.

Kom, kom, men heeft toch dadelijk geweten, dat
ds Bos het a m b t aller geloovigen wilde inschakelen?
Men heeft het zich toch laten aanleunen, toen ds Bos
zel, dat de Deputaten in een „impasse“ waren?

Nu pakken die Oosterbeekenaren aan, wat de syno-
docratische deputaten lieten liggen. En daarna roept
dr Ridderbos: au. Had hij ons deputaten-voorstel aan-
genomen: op vragen antwoorden! Zelf niet willen in-
gaan op de zaken, en dan anderen die het (ik geef het
toe: voor maar 1 %, en dan nog onjuist) probeeren,
nu verwijten, dat ze als rechtbank fungeeren, dat is
niet mannelijk. Dr Ridderbos klaagt, dat de Ooster-

Naar analogie van artikel zooveel K.O.

U hebt, geachte lezer, wanneer Uw voorganger des
Zondags ter zake kundig een collecte aankondigde.
wel eens vernomen, dat van U een gave zou gevraagd
worden voor artikel elf. En als U kerkrechtelijk ge-
schoold waart, hebt U met tevredenheid vastgesteld,
dat U het snapte en ge hebt in Uw hart oftewel bij
Uzelve gezegd: dat is voor hulpbehoevende kerken.

Maar als U eens een kerkenordening zonder toelich-
ting (o, die toelichtingen!) onder de oogen kreeg,
hebt U sterretjes zien dansen. Want dat artikel van
U zegt over hulpbehoevende kerken niets, geen woord.
Daar staat alleen: „Aan de andere zijde zal de Ker-
keraad, als representeerende de gemeente, ook gehou-
den zijn hare dienaars van behoorlijk onderhoud te
voorzien“.

Dat is dus een artikel, dat niet op arme, hulpbeho-
vende kerken, maar op alle kerken zonder onderscheid
slaat en ge deedt de ontdekking, dat ook Uw eigen
dienaar, predikant van de welgestelde kerk Uwer woon-
plaats van behoorlijk onderhoud voorzien werd naar
..... artikel elf.

•

Soortgelijke ontdekkingen kunt ge doen bij artikel
13. Dat artikel luidt: „Zoo het geschiedt, dat eenige
dienaars door oordorm, ziekte of anderszins onbe-
kwaam worden tot uitoefening huns dienstes, zoo
zullen zij nochtans desniettemin de eere en den naam
eens dienaars behouden en van de kerk, die zij het
laatst gediend hebben, eerlijk in hun nooddrift (ge-
lijk ook de weduwen en weezen der dienaren in 't ge-
meen) verzorgd worden“.

Dat is een liefelijk artikel.

Het doet diepere snaren in Uw hart trillen.

En langs den wonderen weg der gedachtenassociatie
schieten U op eenmaal de versregels uit Willem van
Haren's „Het menschelijk leven“ te binnen:

„Wie komt daar aan, vermoed en neergebogen?
Zijn wenkbrauw is gelijk aan 't ingaan van de nagt,
De glans der maan is in zijne oogen
Zijn kruin is 't zwerk, met sneeuw bevragt“.

En ge vult als vanzelf aan:

„'t Is de emeritus, tot dienstdoen onbekwaam,
mag hij met eere rusten gaan.....“.

Maar het kan U bijgeval gebeuren, dat ge zulk een
„onbekwamen“ emeritus, (onbekwaam tot den dienst
wel te verstaan) ontmoet, nog jong van jaren, vlug
als een kievit en snel als een haas, gansch bekwam
tot bekleeding van den post van veldprediker bij de
mobiele troepen, of voor de waarneming van het hoog-
leeraarschap aan een inrichting voor Hooger Onder-
wijs.

En ge moogt toch vooral niet denken, dat zulk een

beekenaren „een oordeel hebben uit-
gesproken“ en „dat in zooverre de
conferentie tot een rechtbank is
geworden“. Het schijnt dus in de kerk al ver-
keerd, een oordeel uit te spreken?
„Geen ratificatierecht“, dat is A. „Geen oordeels-
recht“, dat is B. Welja, wie A zegt moet ook B zeg-
gen. Wij echter verwijten Oosterbeek niet, dat het
„oordeelen“ publiceert, doch dat het valsche
oordeelen velt.

En nu komt de man, die eerst aanmoedigde, belijden,
dat hij verkeerd gedaan heeft, ook hiermee. Het
heele geval had niet mogen gebeuren, zoo heet het
nu (telaat):

Maar daarom acht ik het een ontsparing van de
conferentie (oorzaak onvoorzichtigheid en misschien ook
onbedrevenheid), dat onze broeders niet hebben gevoeld,
dat het toch niet aanging, met deze vrijgemaakte broe-
ders samen de vierschaar te gaan spannen over kerke-
lijke schorsingen, waarvan deze broeders voor een deel
zelf het voorwerp waren geweest, terwijl ze hadden na-
gelaten van de wettige appel-plaats gebruik te maken.

't Wordt een chaos, zucht dr Ridderbos. Maar d a t
is het a l l a n g. Sedert door hem als coöperator van
dr H. H. Kuyper het recht met voeten getreden is.
Alle kwade diplomatie wreekt zich; en daarom heb-
ben we van meetaf gezegd: zoo niet, want wij willen
zelfs dr Ridderbos niet verraden, doch alleen maar
eerlijk veroordeeld zien. Op grond van zijn eigen of-
ficiële stukken. K. S.

Een passend antwoord op Toornvliet's Oosterbeekse infiltratiepoging

De door listige gebruikmaking van minder-listige
figuren op touw gezette actie van synodocratische zijde
om, waar de hoofdfiguren zelf niets van de zonden van
1944 werkelijk in orde willen maken, en dus er
niet aan denken, eerlijken kerkelijken hereenigings-
handel te ondernemen, met gemoeidelijkheid en infil-
tratie onze kerken los te weeten van elkander, of
anders haar leden als „smaldeel“ eruit weg te sulgen
(uitdrukking van Dr H. N. Ridderbos in het blad van
de Oosterbeekenaren Toornvliet en Volten), we be-
doelen dus de actie „Oosterbeek“, heeft reeds her-

veldpredikerschap, hoogleeraarsambt of andere gewich-
tige betrekking een sinecure is, precies een haantje
voor een „wiens wenkbrauw is als het ingaan van
de nagt“.

Weér ziet ge sterretjes.

Daar ligt Uw vermeende kerkrechtelijke kennis te-
gen de vlakte..... En ge gaat er aan twifelen of er
misschien in Uw veronderstelden kerkrechtelijken
knobbel een kronkel zit.

Lezer, stel U gerust.

De kronkel zit elders.

Die zit in de practijk van het kerkrecht.

Oftewel in deszelfs toepassing.

Gelijk er in méér toepassingen een kronkel zit.

Want in de kerkelijke practijk wordt maar al te
vaak voor een geval, waarin de kerkenordening niet
voorziet, gehandeld naar analogie van gevallen, waar-
in zij wél voorziet. Dan wordt de zaak behandeld
„naar analogie van artikel zooveel“. En zoo zijn de
hulpbehoevende kerken de ondergeschoven kinderen
van artikel elf, de emeriti in de jaren waarvan van
Haren zingt:

„O, jongeling, hoe werkt Uw geest, hoe kookt

[Uw bloed“,

de ondergeschoven zonen van artikel 13.

Wie bijgeloovig aan getallen hecht, zou er bijna van
huiveren: elf en dertien!

Het had maar een haar gescheeld of we hadden op
de jongste synode een verzorging van emeriti-zonder-
vrijgemaakte-kerk gekregen naar analogie van artikel
negen en dertig: drie maal dertien.....

Maar dat ging niet door.

We zijn daar dankbaar voor.

Want we gelooven, dat we met die analogieën een
beetje voorzichtig moeten zijn. Hoe zoudt U het vin-
den, lezer, als U eens voor een geval, waarin de wet
niet voorziet, door den rechter veroordeeld werd naar
analogie van artikel zooveel van het Wetboek van
Strafrecht?

Ge zoudt groote rechtsonzekerheid duchten.

Stelt U zich voor, dat men eens begon te schorsen
en af te zetten naar analogie van artikel 79 en 80
K.O.? Het zou ons niet verwonderen, als het al eens
gebeurd was, dat de schorsingsvaardigen het alzo
met niet-schorsingswaardigen hadden gedaan!

Ordnung muss sein!

En als de ordening er niet in voorziet, dan doen we
maar alsof en handelen „naar analogie van“.

Waarom komen we eens niet tot een eerlijke
wijziging van de kerkenordening of tot een uitbrei-
ding ervan!

Fiat iustitia!

D. E. C.

haalde malen getracht, zwakke plekken in ons kerkelijk
leven te vinden.

Hoewel de Oosterbeekse leiding bijzonderen nadruk
erop lei, dat het eerste communiqué (van Oosterbeek),
dat zelf al armoedig genoeg was, nog maar een heel
klein beetje van het omvangrijke materiaal had aan-
geraakt, en het dus nog op geen stukken na „lente“
was, heeft men toch op onderscheiden plaatsen dat
éene doodgeboren zwaluwtje laten opzetten, en als
voorbede van een nieuwe lente trachten aan te dienen.
Tot nu toe is ons van eenig slagen van dezen opzet
niet gebleken.

De classis Rotterdam, vergaderd 30 Nov. 1948, heeft
ook antwoord gegeven op zulk een poging. We bedoe-
len de classis van de werkelijk gereformeerde kerken.
De synodocratische classis, die in de dagen van het
verraad van 1944 bekend geworden is door oneerlijke
pogingen, om in te grijpen op den afzettingshandel met
behoud van principe en prestige der synodocratie, zulks
in aanwezigheid van ds F. C. Meyster, voorzitter van
een der uitwerpvorbereidingsynodes en secretaris van
het curatorium dat zijn professoren Greijdanus en
Schilder hielp ombrengen (als 't gekund had), we be-
doelen de synodocratische classis Rotterdam, heeft ook
onlangs een oosterbeeksch geluid laten hooren; we
lazen er van in „Trouw“. We hopen, dat „Trouw“ onder
een even duidelijk opschrift, als waarmee het synodo-
cratische Rotterdamsche classisbericht werd verbreed,
nu ook dit bericht van de gereformeerde classis
Rotterdam zal doorgeven. We lezen in het verslag der
gereformeerde classis Rotterdam:

„Brief van de classis Barendrecht der gebonden
kerken met het verzoek om samenspreking. Een com-
missie wordt benoemd om staande de vergadering van
advies te dienen.

Antwoordschrijven aan de classis Barendrecht der
zich noemende Gereformeerde Kerken.

Weleerwaarde en Eerwaarde Heeren,

De classis Rotterdam van De Gereformeerde Kerken
in Nederland, in vergadering bijeen op Dinsdag 30
November 1948, heeft kennis genomen van het schrij-
ven, dat namens de classis Barendrecht, verzonden d.d.
19 October 1948 door ds D. J. Coumou, ds J. Firet en
ds A. J. Bos, aan haar vergadering gericht was.

Uw vraag om contact op te nemen en bij 'n even-
tuele samenspreking als leidraad te nemen de con-
clusies 4—6 van de gehouden bijeenkomst te Ooster-
beek is voor onze vergadering onaanvaardbaar.